

L I G J
Nr. 8905, datë 6.6.2002

PËR MBROJTJEN E MJEDISIT DETAR NGA NDOTJA DHE DËMTIMI

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

K R E U I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Ky ligj ka për qëllim mbrojtjen e mjedisit detar të Republikës së Shqipërisë nga ndotjet e dëmtimet, parandalimin dhe shmangien e tyre, të shkaktuara nga veprimtaritë njerëzore në det e në zonën bregdetare, të cilat prishin cilësinë e ujit, dëmtojnë burimet e detit e të bregdetit, rrezikojnë faunën dhe florën, kërcënojnë shëndetin e njeriut, si dhe vështirësojnë zhvillimin normal të veprimtarive në këtë mjedis.

Neni 2
Përkufizime

Në kuptim të këtij ligji:

1. “Mjedisi detar” është hapësira detare e Republikës së Shqipërisë, së bashku me faunën dhe florën, pasuritë e ujit, të sipërfaqes së fundit të detit dhe të nëntokës së tij, duke përfshirë edhe vijën bregdetare, plazhet, portet, radat dhe territoret tokësore të tyre, lagunat, grykëderdhjet e lumenjve, liqenet e vijës së ujit, që komunikojnë me detin.

2. “Burimet e detit dhe të bregdetit” janë të gjitha pasuritë minerare, llojshmëria biologjike, gjetjet arkeologjike, paleontologjike, që ndodhen në mjedisin detar.

3. “Ndotje” është futja nga njeriu, drejtpërdrejt ose tërthorazi, e lëndëve ose e energjisë në mjedisin detar, të cilat dëmtojnë burimet e detit dhe të bregdetit, ulin cilësinë e ujit të detit, rrezikojnë shëndetin e njeriut, pengojnë veprimtaritë detare dhe peshkimin.

3.1 “Ndotje e madhe” është ndotja komplekse dhe me shtrirje të gjerë, shmangia e së cilës kërkon masa të gjithanshme dhe operacione pastrimi.

3.2 “Ndotje e vogël” është ndotja me shtrirje të kufizuar, shmangia e së cilës përballohet me përdorimin e mjeteve e mundësive vendore.

4. “Hedhje në det” është hedhja e mbeturinave dhe e çdo lloj lënde nga anijet, platformat, instalimet, si dhe nga bregdeti.

5. “Mbytje në det” është fundosja me dashje e anijes, e platformës, e instalimit, si dhe e çdo lloj ngarkese e pajisjeje.

Nuk është mbytje në det hedhja e materialeve që nuk bien në kundërshtim me ligjin dhe konventat ndërkombëtare, ku Republika e Shqipërisë është palë.

6. “Lëndë të rrezikshme” janë lëndët që prodhimi, transporti, ruajtja, përdorimi ose shkarkimi i të cilave në mjedisin detar, si pasojë e vetive të tyre, dëmtojnë shëndetin e njeriut, cilësitë e mjedisit detar, florën, faunën dhe ulin cilësinë e jetës.

7. “Mbeturina” janë të gjitha llojet e mbetjeve, që vijnë nga zhvillimi i veprimtarive njerëzore, me përjashtim të substancave të radhitura në anekset, që i bashkëlidhen këtij ligji.

8. “Ujëra të ndotura” janë:
ujërat e zeza;

- mbeturinat e lëngëta që rrjedhin nga çdo lloj burimi;
derdhjet e lëngëta spitalore;
- ç) çdo mbeturinë tjetër, e përzier me ujërat e zeza.
9. “Veprimtaritë njerëzore” përfshijnë:
lundrimin dhe transportin me anije e me mjete të tjera;
shfrytëzimin e burimeve dhe të pasurive të detit e të funddetit;
veprimtaritë ekonomike, tregtare, të shërbimeve të bregdetit;
- ç) mirëmbajtjen, riparimin dhe operacione të tjera ndihmëse për anije, platforma e instalime, që ndodhen në det e në bregdet;
- d) kërkimet shkencore për burimet e detit, të shtratit dhe të nëntokës së tij;
- d) studimet gjeologjike, sizmike, oqeanografike, marrjen e mostrave, shpim-kërkimet.
10. “Platformë” dhe “Pontile” janë konstruksione të vendosura në det, për qëllime studimi, kërkimi ose shfrytëzimi.
11. “Instalime” janë pajisjet e vendosura në det, si tubacione, kablllo, linja, për të zhvilluar veprimtari të ndryshme.
12. “Djegje në det” është shkatërrimi i lirë termik në ujërat e mjedisit detar i mbeturinave dhe lëndëve të tjera të djegshme.

Neni 3 **Mbrojtja**

1. Mjedisi detar është pjesë e mjedisit të Republikës së Shqipërisë dhe në mbrojtje të pastërtisë së tij vepron në gjitha aktet ligjore që mbrojnë mjedisin në Shqipëri dhe konventat, protokollet, marrëveshjet ndërkombëtare, në të cilat Republika e Shqipërisë është palë.
2. Organet shtetërore qendrore dhe vendore, organizatat shoqërore dhe shtetasit kanë detyrë të ruajnë pastërtinë e mjedisit detar, si dhe ta mbrojnë atë nga ndotjet e dëmtimet.
3. Në mënyrë të veçantë, janë të detyruar të mbrojnë mjedisin detar dhe të zbatojnë dispozitat e këtij ligji:
- a) personat juridikë e fizikë, publikë dhe privatë, vendas ose të huaj, që e përdorin mjedisin detar ose ushtrojnë veprimtari të ndryshme në të;
 - b) të gjitha veprimtaritë e instaluar në bregdet;
 - c) çdo mjet lundrues, që ndodhet ose lundron nëpër mjedisin detar;
 - ç) mjetet aeronautike, që fluturojnë mbi mjedisin detar.

KREU II ADMINISTRIMI DHE KONTROLLI I SHFRYTËZIMIT TË MJEDISIT DETAR

Neni 4 **Administrimi**

1. Mjedisi detar i Republikës së Shqipërisë është pronë shtetërore e patjetërsueshme.
2. Administrimi i tij bëhet nga organe shtetërore të caktuara me ligj. Askush tjetër veç tyre nuk ka të drejtë të autorizojë përdorimin ose shfrytëzimin e mjedisit detar.

Neni 5 **Përdorimi dhe shfrytëzimi**

1. Mjedisi detar përdoret dhe shfrytëzohet për veprimtari ekonomike, tregtare, shkencore, shoqërore, sportive, turistike e ushtarake.
2. Përdorimi dhe shfrytëzimi i tij bëhen nga organet shtetërore, nga personat juridikë e fizikë, vendas ose të huaj, vetëm në kushtet e parashikuara me ligj.

Neni 6
Veprimtaritë e ndaluara

1. Në mjedisin detar ndalohet:
 - a) hedhja e lëndëve dhe e mbetjeve të rrezikshme helmuese e plasëse;
 - b) hedhja e substancave dhe e lëndëve të përcaktuara në Aneksin I, që i bashkëlidhet këtij ligji;
 - c) derdhja e hidrokarbureve dhe e ujërave të ndotura;
 - ç) hedhja e lëndëve dhe e materialeve të ngurta, të çfarëdo natyre dhe lloji, me përjashtim të mjeteve e pajisjeve të peshkimit dhe të lëndëve e mjeteve të nevojshme për ndërtimin e porteve, pontileve e konstruksioneve të tjera, sipas projekteve të miratuara nga Ministria e Mjedisit dhe në kushtet e përcaktuara prej saj;
 - d) hedhja e mbeturinave dhe e çdo lloj lënde nga anijet, platformat, instalimet dhe nga bregdeti;
 - dh) transportimi i lëndëve dhe i mbetjeve të rrezikshme;
 - e) fundosja e anijeve, e ngarkesave dhe e mallrave të çdo lloji e tipi;
 - ë) fundosja dhe braktisja e çdo lloj instalimi, që ka shërbyer për veprimtari të ndryshme;
 - f) ndërtimi dhe vënia në funksionim e pajisjeve që lëshojnë rrezatim jonizues;
 - g) djegia e lëndëve dhe e materialeve të çdo lloji;
 - gj) hyrja në porte me ballaste të papastra e mjeteve detare të çfarëdo lloji, tipi e tonazhi;
2. Mbeturinat e përcaktuara në Aneksin II, që i bashkëlidhet këtij ligji, mund të hidhen në det vetëm me autorizim të Ministrisë së Mjedisit.

Neni 7
Autoriteti i kontrollit

Kontrolli i mjedisit detar dhe i veprimtarive që zhvillohen në të ushtrohet drejtpërdrejt nga Inspektorati i Mjedisit, nga kapiteneritë e porteve, nga organet shtetërore që kanë licencuar veprimtaritë, si dhe nga organe të tjera të përcaktuara me ligj.

Neni 8
Objekti i kontrollit

1. Kontrolli i Inspektoratit të Mjedisit është i përhershëm dhe i vazhdueshëm. Ai ushtrohet për gjendjen e cilësitë e mjedisit detar, për elementet e faktorët natyrorë e njerëzorë të tij, për të vëzhguar e regjistruar ndryshimet e tyre.
2. Inspektorati kontrollon ndikimet e veprimtarive në mjedisin detar, si i zbatojnë ato kërkesat e legjisllacionit mjedisor dhe kushtet e vëna në lejen mjedisore.
3. Për kryerjen e detyrave të tij, Inspektorati bashkërendon punën me kapiteneritë e porteve, me Inspektoratin e Peshkimit, me Policinë e Shtetit, si dhe me Rojat Bregdetare të Republikës së Shqipërisë.

KREU III
GRUMBULLIMI DHE LARGIMI I MBETURINAVE

Neni 9
Rregullat për administrimin e mbeturinave

1. Në mjedisin detar grumbullimi dhe largimi i mbeturinave të krijuara nga veprimtaritë e ndryshme dhe nga anijet që ndodhen ose lundrojnë në të, bëhen sipas kërkesave të këtij ligji dhe të akteve në zbatim të tij.
2. Rregullat për administrimin e mbeturinave në mjedisin detar përcaktohen me udhëzim të përbashkët të Ministrisë së Mjedisit, të Ministrisë së Transportit dhe Telekomunikacioneve dhe Ministrisë së Rregullimit të Territorit dhe Turizmit.

Neni 10
Grumbullimi

Platformat detare, anijet me tonazh bruto regjistër mbi 400 BRT, si dhe të gjitha veprimtaritë që zhvillohen në mjedisin detar, detyrohen:

- a) të pajisen me tanker për hedhjen e mbeturinave, kapaciteti i të cilit është në varësi të tipit të pajisjeve dhe të llojit të veprimtarisë;
- b) të pajisen me sistem filtrues-ndarës të ujit nga hidrokarburet e përdorura;
- c) të shënojnë në ditar ose në procesverbal operacionet që kryejnë për grumbullimin dhe largimin e mbeturinave;
- ç) të monitorojnë veprimtarinë që ushtrojnë dhe të publikojnë të dhënat e këtij monitorimi.

Neni 11
Subjektet që largojnë mbeturinat

1. Largimi i mbeturinave dhe i hidrokarbureve të përdorura, që rrjedhin nga kryerja e veprimtarive në mjedisin detar, bëhet nga persona fizikë e juridikë të specializuar për pastrim.
2. Personat fizikë dhe juridikë që administrojnë këto mbeturina pajisen me leje mjedisore.
3. Licencimi mbështet përdorimin e teknologjive më të mira, të mundshme për pastrim.

Neni 12
Dorëzimi i mbeturinave

1. Personat juridikë e fizikë, që ushtrojnë veprimtari në mjedisin detar, dhe anijet para hyrjes në port, dorëzojnë mbeturinat dhe hidrokarburet e përdorura te subjekti pastrues i licencuar.
2. Para se të marrë leje për të hyrë në portet e Republikës së Shqipërisë, kapiteni i anijes është i detyruar të dorëzojë në kapitenerinë e portit deklaratën për pastrimin e tankerave të anijes.
3. Kapiteneria e portit kontrollon anijen, për të vërtetuar saktësinë e deklaratës së kapitenit dhe gjendjen e tankerave.

KREU IV
PËRBALLIMI I NDOTJEVE

Neni 13
Njoftimi i ndotjes

1. Çdo person që vëren ndotje të mjedisit detar është i detyruar të njoftojë kapitenerinë e portit ose organin shtetëror më të afërt.
2. Kapiteni i anijes, operatori i platformës dhe personi i barazuar me ta në veprimtaritë e tjera që zhvillohen në mjedisin detar, sapo vëren se mjedisi është ndotur me hidrokarbure ose lëndë të tjera të dëmshme, njofton kapitenerinë e portit.
3. Njoftimi duhet të përmbajë:
 - emrin dhe të dhëna të tjera të njoftuesit;
 - vendndodhjen e ndotjes;
 - kohën e ndodhjes e të konstatimit;
 - ç) përshkrimin e ndotjes;
 - burimin dhe shkakun e ndotjes;
 - dh) tipin dhe sasinë e ndotësit;
 - kushtet e motit e të detit.
4. Kapiteneria e portit bën verifikimin e njoftimit dhe menjëherë vë në dijeni Ministrinë e Transportit dhe Telekomunikacioneve, Ministrinë e Mjedisit, si dhe qeverisjen vendore, në territorin e së cilës ka ndodhur ndotja.

Neni 14
Pastrimi i ndotjes

1. Personat fizikë dhe juridikë, që kanë shkaktuar ndotjen e mjedisit detar, detyrohen të pastrojnë zonën e ndotur, ta sjellin atë në gjendjen e mëparshme, si dhe të shpërblejnë dëmet.

2. Kapiteni i anijes, operatori i platformës, si dhe personi i barazuar me ta në veprimtaritë e tjera, në radhë të parë, janë të detyruar të marrin masat për pastrimin e ndotjes që kanë shkaktuar.

Neni 15
Operacionet e pastrimit

Në rast ndotjeje të madhe, gjendja përballohet me operacione pastrimi të cilat organizohen dhe zbatohen, sipas kërkesave të ligjit nr.8756, datë 26.3.2001 “Për emergjencat civile”.

Neni 16
Ndotja nga anijet ushtarake

1. Kur mjedisi detar është ndotur nga anije ose instalime ushtarake, Inspektorati i Mjedisit njofton Ministrinë e Mbrojtjes, e cila merr masa për pastrimin e zonës së ndotur.

2. Kur ndotja shkaktohet nga anijet ushtarake të huaja, të cilat ndodhen, kalojnë ose marrin pjesë në stërvitje që zhvillohen në mjedisin detar, bëhet njoftim në rrugë diplomatike, ku paraqiten edhe kërkesat për pastrimin e ndotjes e për shpërblimin e dëmeve.

Neni 17
Ndotja gjatë veprimeve luftarake

Ndotja dhe dëmtimi i mjedisit detar nga anije, avionë e mjete të tjera të huaja ushtarake gjatë veprimeve luftarake, përbëjnë çështje parësore në bisedimet e pasluftës me shtetin, të cilit i përkasin mjetet që kanë shkaktuar ndotjen. Në bisedime paraqiten kërkesat për rikthimin e mjedisit detar në gjendjen e mëparshme dhe për shpërblimin e dëmeve.

KREU V
SANKSIONET

Neni 18
Kryerja e veprimtarive të ndaluara

1. Ndaj subjektit që ushtron veprimtari të ndaluara nga neni 6 i këtij ligji, kur këto veprimtari përbëjnë vepër penale, Inspektorati i Mjedisit bën kallëzimin për ndjekje penale.

2. Kur shkelja përbën kundërvajtje administrative, Inspektorati i Mjedisit vendos ndalimin e menjëhershëm të veprimtarisë dhe sekuestrimin e mjeteve e të pajisjeve me të cilat është shkaktuar ndotja; ndotja e vogël e përcaktuar në nenin 2 nënpika 3.2 gjobitet nga 10 mijë deri në 100 mijë lekë; ndotja e madhe e përcaktuar në nenin 2 nënpika 3.1 gjobitet nga 500 mijë deri në 1 milion lekë; hedhjet në det nga bregdeti gjobiten nga 100 mijë deri në 500 mijë lekë; hedhjet në det të lëndëve të rrezikshme, të përcaktuara në nenin 6, gjobiten nga 500 mijë deri në 1 milion lekë; ujërat e ndotura të përcaktuara në nenin 2 pika 8 gjobiten nga 100 mijë deri në 500 mijë lekë.

Neni 19
Veprimtari të tjera të ndaluara

1. Në kuptim të këtij ligji, kur nuk përbëjnë kundërvajtje penale, përbëjnë kundërvajtje administrative dhe dënohen si më poshtë:

a) me gjobë nga 100 mijë deri në 1 milion lekë dhe pezullimin e veprimtarisë deri në 3 muaj,

kohë brenda së cilës subjekti duhet të pajiset me leje mjedisore, kur ushtron në mjedisin detar veprimtari pa lejen mjedisore;

b) me gjobë nga 100 mijë deri në 1 milion lekë, në varësi nga llojet dhe përmasat e ndotjes dhe detyrimin për pastrimin e zonës së ndotur dhe sjelljen e saj në gjendjen e mëparshme, si dhe pezullimin e përkohshëm të veprimtarisë, për aq kohë sa subjekti të marrë të gjitha masat për të eliminuar ndotjen, kur veprimtaria e subjektit ndot ose dëmton mjedisin detar;

c) pezullohet nga Inspektorati i Mjedisit për një muaj, kohë brenda së cilës subjekti duhet të plotësojë kërkesat, kur veprimtaria e pajisur me leje mjedisore, nuk përmbush kërkesat e nenit 10 të këtij ligji;

ç) me gjobë nga 100 mijë deri në 1 milion lekë, në varësi nga lloji dhe përmasat e ndotjes mosnjoftimi i ndotjes nga kapiteni i anijes, operatori i platformës, si dhe personi i barazuar me ta në veprimtaritë e tjera,

2. Organi që vendos gjobën dhe bën ekzekutimin e saj, si dhe pezullimin ose ndërprerjen e veprimtarisë, sipas këtij neni, është Inspektorati i Mjedisit.

3. Kur këto shkelje përbëjnë vepër penale, Inspektorati i Mjedisit bën kallëzimin për ndjekje penale.

Neni 20

Aktet nënligjore

Ngarkohen Këshilli i Ministrave dhe ministritë përkatëse të nxjerrin aktet nënligjore për zbatimin e këtij ligji.

Neni 21

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr. 3379, datë 24.6.2002 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

ANEKSI I

SUBSTANCAT DHE LËNDËT QË NUK LEJOHEN TË HIDHEN NË DET

1. Përzierje të komponimeve organo-halogjenike, si dhe përzierje që mund të formojnë substanca të tilla në mjedisin detar, duke përjashtuar ato që nuk janë toksike ose që shndërrohen menjëherë në det në substanca biologjikisht të padëmshme, me kusht që këto të mos prishin shijen e organizmave të detit që përdoren për ushqim.

2. Përzierje të komponimeve organike të secilit, si dhe përzierje që mund të formojnë substanca të tilla në mjedisin detar, duke përjashtuar ato që nuk janë toksike ose që shndërrohen në det menjëherë në substanca të padëmshme, me kusht që këto të mos u prishin shijen organizmave të detit që përdoren për ushqim.

3. Mërkur dhe përzierje të mërkurit.

4. Kadmium dhe përzierje të kadmiumit.

5. Materiale plastike të qëndrueshme, të cilat pengojnë materialisht peshkimin ose lundrimin, dëmtojnë plazhet ose pengojnë përdorime të tjera të ligjshme të detit.

6. Naftë bruto dhe hidrokarbure që mund të dalin nga nafta, si dhe çdo përzierje tjetër që përmban një nga këto, e cila ngarkohet për t'u asgjësuar në det.

7. Mbeturina radioaktive të shkallës së lartë, të mesme e të ulët.

8. Përzierje acide dhe alkaline me përbërje dhe sasi të tillë që mund të dëmtojë seriozisht cilësinë e ujit të detit.

9. Materiale të çdo gjendjeje agregate, të prodhuara për luftën biologjike ose kimike, përveç atyre që nuk prishin shijen e organizmave të detit dhe nuk rrezikojnë jetën e njeriut.

ANEKSI II

Mbeturinat, hedhja në det e të cilave kërkon autorizimin e Ministrisë së Mjedisit janë:

1.1. Arsenik, plumb, bakër, zing, berilium, krom, nikel, vanadium, selenium, antimon dhe përzierje të tyre.

1.2. Cianure dhe fluorure.

1.3. Pesticide dhe nënproduktet e tyre të ngjashme që nuk përfshihen në Aneksin I.

1.4. Kimikate organike-sintetike, përveç atyre që përmenden në Aneksin I, të cilat mund të japin pasoja të dëmshme për organizmat e detit ose prishin shijen e organizmave të detit që përdoren për ushqim.

2.1. Përzierje acide dhe alkaline.

2.2. Përzierje acide dhe alkaline që nuk përfshihen në Aneksin I.

3. Fuçi, mbeturina metalesh, si dhe mbeturina të tjera të rënda që mund të zhyten në fundin e detit, të cilat mund të paraqesin pengesa serioze për peshkimin dhe lundrimin.

4. Komponente që edhe pse të një natyre jotoksike mund të bëhen të dëmshme për shkak të sasive në të cilat hidhen, që janë të prirura të zvogëlojnë në mënyrë serioze mundësitë e shfrytëzimit të detit për argëtim, ose rrezikojnë jetën e njeriut apo të organizmave të detit, si dhe pengojnë lundrimin.

5. Mbeturina radioaktive ose lëndë të tjera radioaktive që nuk përfshihen në Aneksin I.